Հոս զանց կ՚ընենք ներկայացնելու այն մեծ դժուարութիւնները որ յարուցին Մուրատեան եւ Ռափայէլեան զաւակները իրենց հօր ձգած նուիրական կտակին գործադրութեան։ Եւ թէ որքան աշխատանք, նեղութիւն եւ համբերութիւն արժեց Մխիթարեան Միաբանութեան։ Միաբանութիւնը իր խոհեմ եւ իմաստուն նորընտիր Աբրահոր՝ Գերպ. Ստեփանոս Ագոնցի ուղղութեամբ, յաջողեցաւ յետ բազում դատաստաններու, ապահովցնել Մուրատեան կըտակը։ Հ. Սարգիս Վրդ. երկու անգամ հարկադրուեցաւ Վենետիկէն Հնդկաստան մեկնիլ, տարիներ կրելով տեղւոյն տոչորող ջերմութիւնը, բանտարկուելով, առողջութիւնը վրայ տալով։ Շուրջ 13 տարիներ յետոյ, Մատրասի անգլիական ազդեցիկ եւ արդար դատաստանին զօրութեամբ կրցաւ ամբողջապէս ապահովցնել կտակը եւ վերջ տալ անախորժ հարցերուն։ Վերջին դատաստանը տեղի ունեցաւ Լոնտրա, 10 Փետրուար 1832ին, հոն էր որ Հ. Սարգիս Թէոդորեան կատարելապէս յաղթանակեց եւ որպէս կտակ ստացաւ 1·700·000 Ֆրանք, որ ինչպէս Սամուէլ Մուրատ կ՚ըսէր կտակին մէջ, «Վենետիկի հայ միաբաններուն խորհուրդով եւ միջնորդութեամբ հոգ գնեն Եւրոպայի ո՛ր կողմը որ յարմար կը դատեն անոնք, եւ կառուցանեն դպրատուն մը հայազգի մանուկներու դաստիարակութեան»։

Սամուէլ Մուրատեան Վարժարան
Փատուա

Սամուէլ Մուրատեան Վարժարանի մայր նակատը